

„Төс керек кандый дезе, ол идеологический иштин идеяный кемин ле онын тузазын кыйалта јоктон бийиктедерин јеткилдеери, онын јүрүмле, коммунистический строительнонын практиказыла колбуларын тыгыдары болуп јат“.

«Белоруссиянын партийный организациясында идеологический кадрларды талдаарыла тазыктылары айынча өткүрип турган иш керегинде» КПСС-тин Төс Комитединин јөбинен.

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ • 9

АГИТАТОРДЫН БЛОКНОДЫ

1974 j.

сентябрь

9 №

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пропаганда ла
агитация бөлүги

КАДРЛАРДЫ ИДЕЙНЫЙ ТАЗЫКТЫРАРЫНЫН КЕМИН БИЙИКТЕДЕР

Коммунистический партия улусты идейный тазыкты-
рарынын албаты-калык ортодо политический ишти ја-
рандырарынын сурактарын жаантайын бойынын төс
ајарузында тудуп јат. КПСС-тин XXIV съездинин јөп-
төри, идеологический иштин сурактары аайынча партия-
нын Төс Комитединин калганчы јылдарда јарадып чы-
гарган бир канча јаан учурлу јөптөри партийный ор-
ганизациялардын ајарузын советский улустын общест-
венный сознательнозын, коммунистический көрүм-шүүл-
тезин, текши үредүзин бастыра арталарга бийиктедерине,
олордын идейный, нравственный, патриотический ле
интернациональный таскадузын тыгыдарына, алба-
ты-јоннын политический ле иштеги эрчимин бийиктеде-
рине ууландырып туру.

Бешјылдыктын планын бүдүрерин быжулайтан төр-
тинчи јылында албаты-калыктын политический ле иштеги
эрчими бийиктеди. Коммунисттер, орооннын бастыра
ишкүчиле јаткандары бистин партиянын Ленин көр-
гүскен јолын, онын тышјанындагы ла ичбойындагы по-
литиказын бүткүлинче јарадып, КПСС-тин XXIV съезди-
нин исторический јөптөрин жүрүмде бүдүрип турылар.
Съезд јөптөгөн тогузынчы бешјылдыктын јакылталарын

көп тоолу производственный коллективтер ле алдынан ишчилер ойинен озо бүдүрүп турулар.

Ишкүчиле јаткандардын общественный санаа-шүүлтези калганчы јылдардын туркунына айдары јок өскөн. Бистин обществодо коммунистический идеология бийлей берди. Советский албаты Коммунистический партияны, онын Төс Комитедин күреелей бек туруп, партиянын политиказын бүткүлинче јарадып, јүрүмде эрчимдү бүдүрүп јат. Партия албаты ортодо таскамал ишти јаантайын өткүрүп турган шылтузында коммунизмди бүдүрөөчинин моральный кодексинин ээжилери советский обществонын јүрүминде улустын ортозындагы колбуларда там ла теренжип, јенип туру.

Партийный организациялар В. И. Лениннин теоретический үредүзине, КПСС-тин практический ижинин байлык ченемелине јөмөнип, элбек калык-јоннын научный көрүм-шүүлтезин ле коммунистический моралин тындыдары јанынан, улустын политический ле иштеги эрчимин бийиктедери јанынан јаан ла јүзүн-башка иш өткүрүп турулар.

Научно-технический революциянын, курч идеологический тартыжунын эмдиги ойинде кадрларды идейный тазыктыларынын бастыра ишкүчиле јаткандарды коммунистический көрүм-шүүлтелү эдип үредеринин сурактары аңылу учурлу боло берди. Империализмнин лагеринде көп радиостанцияларлу, издательстволорлу каршулу иш өткүретен төс јерлер ле учреждениелер барын ундыырга јарабас. Олор советский јүрүмди күнүн ле јабарлап, коп төгүндер таркадып турулар.

Антикоммунизмнин идеологиязы, «соок јуунын» теорияны элбеде таркагадый социальный јөмөлтө бистин ороондо јок. Олордын теориялары јол албай јат. Је ол «теориялар» каршу јетирер аргалузын ундыырга јарабас. Ненин учун дезе моральный јанынан јайрадылган, текши, культуразы јабыс, политический билгири ас улус бисте эмди де бар. Бистин идейный, классовый өштүле-

рис бойлорынын каршулу ижинде шак ла олорго иже-
нип жадылар.

Коммунисттер, идеологический фронттын ишчилери
бистин бастыра кадрлар буржуазный идеологтордын ко-
бын ла кей-төгүнин бойынын ойинде иле-жартына чыга-
рып, туй согор, советский жүрүмнин артыктузын, комму-
низмге барып жаткан бистин орооннын улу жегүлерин эл-
беде пропагандировать эдер учурлу.

Бүгүнгү күнде коммунисттердин ийдези — олар идей-
ный бийик шүүлтелү болгонында. Коммунизмнин науч-
ный төзөлгөлөрүн теренжиде билип албаганча, эмдиги
өйдөги политиканын жүзүн-башка сурактарын ондоорго,
жаңы обществоны тудуп бүдүрери учун, коммунизмнин
идеялары ару болоры учун тартыжуда партиянын эрчим-
дү члени болорго күч.

КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызы
нөк. Л. И. Брежнев КПСС-тин XXIV съездине мынайда
айткан: «Коммунисттер марксизм-ленинизмнин теория-
зын, общественный өзүмнин закондорын теренжиде би-
лип алары, жүрүмде болуп турган жаңы керектерди чике
ондоп, быжу практический шүүлтелер эдип билери керек-
тү деп, партия шүүп жат».

Бистин областьтын партийный организациялары
КПСС-тин XXIV съездинин жөптөриле башкарынып, ком-
мунисттердин ле партийный эместердин марксистко-ле-
нинский үредүзин, башкараачы ишчилердин экономи-
ческий үредүзин жарандылары жаанынан жаан иш өткүрди-
лер. Öткөн үредүлү жылда политический үредүнин систе-
мазында 10700 кижиге үренген.

Областьта 105 баштамы политшкол, орто звенонын
278 школы ла 210 теоретический семинар төзөлгөн.

Öткөн үредүлү жылда партийный ла комсомольский
политүредүнин системазында 7,5 мун жнит уулдар ла
кыстар, ол тоодо 5800 комсомолдор үренген.

Экономиканын, производствоны төзөөринин ле баш-
караарынын төзөлгөлөринин сурактарын партийный, ком-

көп тоолу производственный коллективтер ле алдынан ишчилер ойинен озо бүдүрүп турулар.

Ишкүчиле жаткандардын общественный санаа-шүүлтези калганчы жылдардын туркунына айдары жок өскөн. Бистин обществодо коммунистический идеология бийлей берди. Советский албаты Коммунистический партияны, онын Төс Комитедин күреелей бек туруп, партиянын политиказын бүткүлинче жарадып, жүрүмде эрчимдү бүдүрүп жат. Партия албаты ортодо таскамал ишти жаантайын өткүрүп турган шылтузында коммунизмди бүдүрөөчинин моральный кодексинин ээжилери советский обществонын жүрүминде улустын ортозындагы колбуларда там ла теренжип, женип туру.

Партийный организациялар В. И. Лениннин теоретический үредүзине, КПСС-тин практический ижинин байлык ченемелине жөмөнүп, элбек калык-жоннын научный көрүм-шүүлтезин ле коммунистический моралин тыгыдары жанынан, улустын политический ле иштеги эрчимин бийиктедери жанынан жаан ла жүзүн-башка иш өткүрүп турулар.

Научно-технический революциянын, курч идеологический тартыжунын эмдиги ойинде кадрларды идейный тазыктыларынын бастыра ишкүчиле жаткандарды коммунистический көрүм-шүүлтелү эдип үредеринин сурактары аңылу учурлу боло берди. Империализмнин лагеринде көп радиостанцияларлу, издательстволорлу каршулу иш өткүрөтен төс жерлер ле учреждениелер барын ундыырга жарабас. Олор советский жүрүмди күнүн ле жабарлап, көп төгүндөр таркадып турулар.

Антикоммунизмнин идеологиязы, «соок жуунын» теорияны элбеде таркагадый социальный жөмөлтө бистин ороондо жок. Олордын теориялары жол албай жат. Же ол «теориялар» каршу жетирер аргалузын ундыырга жарабас. Ненин учун дезе моральный жанынан жайрадылган, текши, культуразы жабыс, политический билгири ас улус бисте эмди де бар. Бистин идейный, классовый өштүлө-

рис бойлорынын каршулу ижинде шак ла ологро иже-
нип жадылар.

Коммунисттер, идеологический фронттын ишчилери
бистин бастыра кадрлар буржуазный идеологтордын ко-
бын ла кей-төгүнин бойынын ойинде иле-жартына чыга-
рып, туй согор, советский жүрүмнин артыктузын, комму-
низмге барып жаткан бистин орооннын улу жегүлерин эл-
беде пропагандировать эдер учурлу.

Бүгүнгү күнде коммунисттердин ийдези — олог идея-
ный бийик шүүлтелү болгонында. Коммунизмнин науч-
ный төзөлгөлөрин теренжиде билип албаганча, эмдиги
ойдөги политиканын жүзүн-башка сурактарын ондоорго,
жаны обществоны тудуп бүдүрери учун, коммунизмнин
идеялары ару болоры учун тартыжуда партиянын эрчим-
дү члени болорго күч.

КПСС-тин Төс Комитединин Генеральный качызы
нөк. Л. И. Брежнев КПСС-тин XXIV съездине мынайда
айткан: «Коммунисттер марксизм-ленинизмнин теория-
зын, общественный өзүмнин закондорын теренжиде би-
лип алары, жүрүмде болуп турган жаны керектерди чике
ондоп, быжу практический шүүлтелер эдип билери керек-
тү деп, партия шүүп жат».

Бистин областьтын партийный организациялары
КПСС-тин XXIV съездинин жөптөриле башкарынып, ком-
мунисттердин ле партийный эместердин марксистко-ле-
нинский үредүзин, башкараачы ишчилердин экономи-
ческий үредүзин жарандылары жанынан жаан иш өткүрди-
лер. Öткөн үредүлү жылда политический үредүнин систе-
мазында 10700 кижжи үренген.

Областьта 105 баштамы политшкол, орто звенонын
278 школы ла 210 теоретический семинар төзөлгөн.

Öткөн үредүлү жылда партийный ла комсомольский
политүредүнин системазында 7,5 мун жинт уулдар ла
кыстар, ол тоодо 5800 комсомолдор үренген.

Экономиканын, производствоны төзөөринин ле баш-
каларынын төзөлгөлөринин сурактарын партийный, ком-

сомольский үредү, элбек пропаганда ажыра 12,5 мунг кижі үренген.

Пропагандисттердин чындыгы жаранды. Олордын көп нургуны бийик ле толо эмес бийик үредүлү. Андый пропагандисттердин тоозында Байлагасов Т. М. — Жалаңай-Бажында клубтын заведующийи, Викторов А. М. — Кенгидеги совхозтын зоотехниги, Султанов И. М. — Эжегандагы совхозтын Жыландудагы фермазынын управляющийи, Маркова Е. С. — Чибиттеги школдын директору, Новиков И. Ф. — Талицадагы совхозтын Талицкий фермазынын управляющийи, Щенников В. Г. — Мультыдагы совхозтын главный зоотехниги.

Бу айдылган нөкөрлөр лө өскө дө озочыл пропагандисттер үредүни жакшы өткүрип, партиянын политиказын албаты-калыкка билгир таркадып турулар.

Калганчы жылдарда үредүде жаан жагыртулар болды. Марксизмнин-ленинизмнин классиктеринин произведенийелерин, партиянын XXIV съездинин материалдарын, КПСС-тин Төс Комитединин пленумдарынын жөптөрүн, Л. И. Брежневтин докладтарын ла куучындарын терен-жиде үренип турганы политический үредүни байгызып, онын идейно-теоретический кемин бийиктетти, коммунистический строителствонун чокум задачаларыла колбуларын тынгытты.

Партиянын горкомы, райкомдоры, баштамы партийный организациялар политический үредүнин идейно-теоретический кемин бийиктедерине жаан ажару эттилер.

Өткөн үредүлү жылда партиянын горкомында ла райкомдорында, анайда ок кезик жаан баштамы партийный организацияларда өткүрилген научно-теоретический ле научно-практический конференцияларда пропагандисттер ле элбек актив турушкан. Областын бастыра аймактарында «Билгирлерди, пропагандисттин идейный бийик шүүлтелү, төзөмөлдү ижин — беш жылдыкты бүдүрерине» деп тема аайынча теоретический конференциялар өткөн.

Комсомолдордын политүредүзинин пропагандист-

тери Ленинский зачеттордын итогторыла колбой «КПСС-тин XXIV съездинин жөптөрүн — жүрүмдө бүдүрер» деп темала үредүлү жылды божоткон.

Өткөн үредүлү жылда партийный организациялар политический үредүнүн өдүп турганын, коммунисттердин үредүзин күнүн сайын шиндеп башкарган. Политический үредүнүн сурактарын партийный организациялар алдындагы жылдарда жүк ле эки катап — үредүлү жыл башталарда ла божоор тушта көрүп туратандар. Өткөн үредүлү жылда дезе Горно-Алтайскта бөс согор фабрика-нын, Ремстройуправлениенин, «Эликманарский» совхоз-тын Оностогы фермазынын, «Чергинский» совхозтын Чаргыдагы фермазынын, ОПХ-нын Маймадагы ферма-зынын, Кош-Агач аймакта СССР-дин 50 жылдыгынын адыла адалган колхозтын, Кан-Оозы аймакта «Путь Ле-нина» колхозтын партийный организациялары өскөлө-ри де үредүнүн чындыын ончо жанынан теренжиде шү-үжип, кичеенип үренери жанынан коммунисттердин ал-дына тын некелтелер тургускан. Текши партийный жуун-дарда «Политический билгирин бийиктедери учун ком-мунисттердин каруулу болоры керегинде», «Пропаган-дисттердин ижи керегинде», «Методический советтердин ижи керегинде» ле өскө дө сурактарды тургузып шү-үшкен.

Пропагандисттер ижин кичееп бүдүргөн көп кружок-тордо, школдордо ло семинарларда коммунисттер үрен-ген материалды жакшы билип алгандарын көргүстилер. Пропагандисттер үредүни жылбүлү өткүрип, үренип тур-гандар теоретический сурактарады шүүжеринде эрчимдү туружарын жеткилдедилер.

Пропагандисттерди талдап, олардын теоретический ле методический билгирин бийиктедерин кичееп турган пар-тийный организациялар политический үредүни төзөп өт-күреринде жакшы једимдерге једип алган. Андый школ-дордо, кружоктордо ло семинарларда үренип тургандар-

дын көп нургуны общественный иштерде эрчимдү туружып, иште јозок көргүскилейт.

Темдек эдип, ОПХ-да Майминский отделениедеги политический билгирлердин төзөлгөзинин школын алалы Пропагандист нөк. Винокуров ижин јакшы төзөгөн шылтузында школдо үренген бастыра улус 1973 жылдын социалистический молјуларын ажыра бүдүреле, эмди 1974 жылдын молјуларын өйинен озо бүдүрер учун мөрөйлөжип турулар. Кажы ла кижии общественный иште эрчимдү туружып, аңылу јакылта бүдүрип јат. Олордын көп нургуны коммунистический иштин мергендүчилери. Политический үредүни өткүрип турганында андый јакшы керектер областной партийный организацияда көп.

Је андый да болзо, јербойында өткүрген шинжү ле өткөн жылдын итогторы политический үредүни төзөгөнинде ле идейно-теоретический кеминде јаан једикпестер барын көргүсти. Кезик пропагандисттер ле көп угаачылар үредүге белетенерде, марксизмнин-ленинизмнин класиктеринин произведениелерин теренжиде тuzаланбай јадылар: Кезик кружоктордо, школдордо ло семинарларда үредү калай, јүрүмле, ишле колбу јок өдүп јат. Каа-јаа пропагандисттерди көрзөн, үредү өткүрерде учебниктен көс албай, көнү кычырып отурат, айткан куучыны текши казенный сөстөр, кезигин кижии ондобос. Олор эмеш јарты јок јаан учурлу сурактардан кыйып үренип турган материалды бойынын коллективинин задачаларыла, керектериле колбоштырбай јадылар.

Кезик пропагандисттер үредү өткүрер методиканы билбей јат Андый үредүде улус күүн-күч јок, кунукчылду отургылайт, аргалу болзо, үредүге келбей, кыйыжып турадылар.

Кезик партийный организациялар, пропагандисттер угаачылар алдынан бойлоры үренерине ајаруны ас јетиргилейт, үренип турган кезик улус јангыс ла пропагандист куучындаганын укканыла болорзынып, үредүге айылда белетенбейдилер. Теоретический билгири ас, баш-

тапкы источниктерди ленинизмнин классиктеринин произведениелерин, партиянын исторязынын документерин теренжиде үренбей турган пропагандисттер база бар. Олордын исторический таскадузын бийиктедер иш база једикпестү тӱзӱлгӱн.

Партийный организациялар јангы 1974—1975 үредүлү јылда, бүгүнгү күннин некелтелери аайынча ишкүчиле јаткандардын политический ле экономический үредүзинин кемин бийиктедер ле байгызар задачаларды бүдүрип, коммунисттер, комсомолдор ло партийный эместер Лениннин улу үредүзин, КПСС-тин тыш јанындагы ла ичбойындагы политиказынын амадуларын ла задачаларын теренжиде творческий үренип билип алала, ол ажыра коммунисттер ле ишкүчиле јаткандардын элбек калыгы партийный документтерде айдылганын јүрүмде бүдүрерин јеткилдеер учурлу. Јангы үредүлү јылда КПСС-тин Тӱс Комитединин 1973 јылда апрель ле декабрь айларда ӱткӱн Пленумдарынын јӱптӱринде, КПСС-тин Тӱс Комитеди партияга, советский албатыга 1974 јылдын задачаларыла колбой ӱткен Кычырузында, КПСС-тин Тӱс Комитединин Генеральный качызы нӱк. Л. И. Брежнев КПСС-тин Тӱс Комитединин декабрьский Пленумында, јангы јерлерди кыралап тузаланганынын 20-чи јылдыгына учурлаган торжественный јуунда ВЛКСМ-нин XVII съездинде Москванын Бауманский избирательный округынын избирательдеринин алдына айткан куучында-рында тургузылган сурактарга аңылу ајару эдилер.

Ол сурактардын ортодо тӱс учурлузы — научно-технический ӱзүмди тӱргендеткени, хозяйственный ишти текши тынгытканы, башкарарын јарандырганы, иштин чындыйын бийиктеткени ажыра производство једимдү ле тузалу болорын јеткилдеери; эмдиги ӱйдӱ партиянын аграрный политиказынын сурактары, ишкүчиле јаткандардын јадын-јүрүмин там јарандырары ла культурный кемин бийиктедери, албатылардын социальный бирлигин там тынгыдары, социалистический демократияны ӱскү-

рери; КПСС-тин телекейдеги политический ижинин ле идеологический тартыжунын сурактары.

Келер үредүлү жыл Ада-Төрөл учун Улу жууда советский албаты јенгенинин 30-чы жылдыгын байрамдаарына белетенерине учурлалып өдөр. Бу исторический учурлу керекти пропагандисттер ишкүчиле јаткандарды патриотический тазыктыарында элбеде тузаланар учурлу. Үредүни кичееп, чике өткүрзе, улус јилбиркеп үренер, политический ле экономический үредүде формализмди јоголторына јөмөлтө эдер.

Ол некелтелер аайынча үредүнин пландарына ла программаларга, учебный ла исторический пособиелерге керектү түзедүлер ле кожулталар эдилген.

Партийный үредүнин системазынын баштамы звенозында, алдындагы јылдарда чилеп ок, В. И. Лениннин биографиязын, «Политический ле экономический билгирлердин төзөлгөлөрин» үренер. Бу предметтерди үренип божоткон улус марксизм-ленинизмнин төзөлгөлөринин школдорынын учебный пландарына кирип турган предметтерди үренер аргалу.

Баштамы политшколдын программанын үренип божодоло, орто звеного кирбей арткан нөкөрлөр баштамы политшколдо артар, је мында јаңы теманы — «КПСС-тин ичбойындагы ла тышјанындагы политиказынын сурактарын» үренер.

Орто звенодо марксизм-ленинизмнин төзөлгөлөринин школынын программанын оног ары үренип божодор. Марксизм-ленинизмнин төзөлгөлөринин школын үренип божоткон нөкөрлөр политический үредүнин бийик звенозында үренерге белен болзо, марксизм-ленинизмнин бөлүктеринин (КПСС-тин историязы, философия ла политический экономия) бирүзин баштапкы источниктерди тузаланып, теренжиде үренерге јараар.

Бийик звенодо үредү улустын идейный күүнзегени, производственный ла общественно-политический ишке керектү болгоны аайынча тсзөлөр. Мында партийный, хо-

зыйственный ла советский башкараачы ишчилер марксизм-ленинизмнин теоретический сурактарын үренгениле коштой иш башкараар науканы, партиянын социальный ла экономический политиказынын тös сурактарын үренерге јараар.

Öскö ишчилер бойынын ижиле колбулу бир канча сурактарды үренер аргалу. База үзеери «КПСС-тин эмдиги öйдöги аграрный политиказы» деп семинардын программазы тургузылган.

Оныла коштой бу үредүлү јылда, алдындагы јылдарда чилеп ок коммунисттер ле партийный эмес актив В. И. Лениннин произведениелерин, ойгор башчынын улу теоретический үредүзин коммунистический строительствонын бүгүнгү күндеринин практический задачаларыла колбой алдынан бойлоры үренерлер.

Марксизм-ленинизмди творческий үренип билип алары, В. И. Лениннин произведениелерин, партиянын теориязын ла политиказын теренжиде үренери коммунисттердин идейный кемин бийиктедери јанынан партийный организациялардын ижинин тös јеринде турар учурлу.

Комсомолдордын политический үредүзинин системазында јангы үредүлү јыл 2 октябрьда — комсомолдын III съездинде В. И. Ленин куучын айтканынын 54 јылдыгында «Коммунизмге үренип, коммунизмди бүдүрип турус» деген Ленинский урокло башталала, «Советский албатынын эткен героический кереги качан да öлбös!» деп темалу Ленинский урокло божоор.

Ишкүчиле јаткандардын бастыра-текши экономический үредүзинде јаан кубулталар болбос. «Экономический билгирлердин тösölгөлөрин» үренип божоткон колхозчылар ла ишмекчилер «Социализм ле иш» деп јангы курсты баштаар. Бу курсты партийный ла комсомольский үредүнин баштамы звенолорында, коммунистический иштин школдорында, экономический школдордо, элбек профессиялардын, ишчилердин таскадузын бийиктедетен системада үренерге јараар. Экономический үредү-

нин бастыра курстарында үредү экинчи жылда божобой, үчинчи жылга улалып барып турганын практика көргүзет. Ненин учун дезе, экономический үредүде үренип турган сурактар калганчы жылдарда там ла јаанап јат.

Кадрларды идейный үредип тазыктырарынын сурактары, үредүлү јангы жылды төзөмөлдү баштаарын — партийный организациялардын јаан учурлу задачазы.

Пропагандисттердин ижи, бастыра идейно-јартамал иш једимдү болгоны ишкүчиле јаткандардын иштеги ле политический эрчими канча ла кирези бийик, коллективтерде политико-морально айалга јакшы болгонынан олол производственный пландарды ла социалистический мол-јуларды бүдүрип тургандарынан көрүнер.

Бу јаан учурлу ла бийик карулу задачаларды јенүлү бүдүреринде бастыра башкараачы ишчилер — партийный, советский, комсомольский, профсоюзный, хозяйственный актив туружар учурлу.

БАШТАМЫ ПАРТОРГАНИЗАЦИЯЛАРДА ОТЧЕТТОР ЛО ВЫБОРЛОР

Бистин бастыра партиянын жүрүминде каруулу ой жүктөп келди. Областьта сентябрь ла октябрь айларда партийный группаларда, цеховой ло баштамы партийный организацияларда отчеттор ло выборлор өдөр. (Парткомдорго башкартып турган цеховой ло баштамы организацияларда отчеттор ло выборлор болбос).

Коммунисттер партгрупптордын, баштымы парт-организациялардын ла партбюронын качыларынын отчетторын угар, жуундарда партийный организациялардын жаңы бюролоры, качылары ла онын заместительдери администрациянын ижин шиндеер комиссиялар тудулар.

Өдөтөн отчетно-выборный жуундар партиянын томжызын алдындагызынан артык көдүрер, коммунистический строительстводо онын учурын там бийиктедер, партийный демократияны оного ары жарандырар ла коммунисттердин текши жүрүмде ле иште эрчимин көдүрер Быжылгы жуундар жаан учурлу, ненин учун дезе олар тогузынчы бешжылдыктын быжулайтан төртинчи жылында өдөр. Бу кампаниянын база бир аңылузы — ол партийный документтерди солыыры божоп жатканыла жаңыс өйдө өдүп турганы.

КПСС-тин Төс Комитеди, партиянын краевой ло областной комитеттери партийный организациялардын бу отчетный жуундарда XXIV-чи съездтин, КПСС-тин Төс Комитединин онын кийинде чыгарган жолторин ле бешжылдыктын төртинчи жылынын пландарын бүдүрерге ууландырган иштердин итогторын ончо жаанынан шиндеп көрөрин некейт. Анчадала једикпестерди јоголторына, кажы ла производственный участокто бар резервтерди

тузаланарына, промышленный ла журтхозяйственный про-
изводствонунгу тузазын бийиктедерине, научно-техниче-
ский прогрессти түргендедерине, иштин арбынын көдүре-
рине, продукциянын чындыын жарандыларына, албаты-
хозяйствонун бастыра звенолорында кымакай болорына
ла чеберлешти тыгыдарына, КПСС-тин Төс Комитеди-
нин декабрьский (1973 j.) Пленумынын некелтези аай-
ынча хозяйственный ла культурный строительствонун
башкаларында ленинский стильди тузаланарын жаран-
дыларына жаан аяру эдерин некеп турулар.

Отчетный жуундарга белетенип тура, колхозтордын ла
совхозтордын цеховой партийный организациялары ком-
мунисттерди ле журт улусты чокум башкарып, малга жет-
кил азырал белетеери ле белетеген азыралды корыыры ла
малды кышка жакшы белетеери жанынан жаан иш өткү-
рер учурлу.

Иштин итоторын көрүп тура, партийный организа-
циялар жарым жылдын туркунына жедип алган жедимдерин
жабызатпай, карын, онон ары бийиктедер учурлу. Басты-
ра аймактардын ишчилери (жангыс Көксуу-Оозы аймак
эт табыштырар планды бүдүрип болбогон) эрчимдү иш-
теп, малдан алган продукциянын государственного табыш-
тырар жарымжылдык жакылтааларын ла алынган молжула-
рын бүдүрип салгандар. Энг артык көргүзүлөргө Кан-
Оозы аймакта «Путь Ленина» ла ХХII-чи партсъездтин
адыла адалган, Ондойдо Карл Маркстын, Кош-Агашта
Калининнин адыла адалган колхозтор, Ийиндеги,
Алтыгы-Оймондогы, Барагаштагы, «Советский Алтай»
деп совхозтор жедип алган.

Промышленный предприятиялердин ортозында «Элек-
тробытприбор» ло абыра-чанак эдер заводтордын, Гор-
но-Алтайский агашкомбинаттын, Акташтагы рудоуправ-
лениенин, бөс согор фабриканын коллективтери жакшы
едимдерге жедип алган. Пландарын бүдүрип болбой туган-
дарга Горно-Алтайский агашпромхоз, кийим көктөөр лө
гардинный тюль эдер фабрикалар, эткомбинат, Маймада-

гы моторлор жазаар ла кирпич эдер заводтор кирип јат. Бу промышленный предприятиелердин партийный организациялары мындый сондош неден улам болуп турганынын аайына чыгып, тузаланбаган резервтерди бедреп, пландарды бүүдүрер иштерди јеткилдеп, оны јаантайын партийный ајаруда тудар учурлу.

Отчетный јуундарда государственнй јакылталарды бүүдүрерге ууландырган јөптөр, программалар тургузып, коллективтерде иштин дисциплиназын тыгыдар. Коммунисттердин озочыл учурын көдүрер ле бастыра ишчилердин эрчимин тыгыдар иштер темдектеп алар керек.

Малчыларды культурный ла бытовой јанынан јеткилдеерине, јурттарда производственный объекттер ле улус јадар туралар тударына, озочыл ченемелди таркадарына јаан ајару эдер керек.

Ижин бүүдүрери учун кадрлардын каруулу болорын тыгыдары керегинде КПСС-тин Төс Комитединин декабрьский (1973 ј.) Пленумынын јакарузы канайда бүүдүп турганы отчетный докладтарда ла коммунисттердин куучындарында айдылар учурлу.

Администрациянын ижин шиндеп турган комиссиялардын ижи база критикада болор учурлу. Öткөн јылда бу комиссиялар чыгарган јөптөрдү учына јетирерге парт-организацияларга болужын ас јетирген деп айдарга келижип јат. Олордын ижи јакшы болзын деп, комиссияларга эрчимдү, иштенкей коммунисттерди тудар керек. Бу комиссиялардын ижи парторганизациялардын башкарганынан камаанду, онын учун партбюролор ло коммунисттер комиссияларды јаантайын билгир башкарып турар учурлу.

Јуундарда организационно-партийный иштерге база ајару эдип, кажы ла коммунисттин общественный ла служебный иштерди бүүдүрер эрчимин-активнорын көдүрер керек.

Партийный документти солыыр өйдө парторганизациялар озочыл колхозчылардан, ишмекчилерден, интел-

лигенциядан жаңы члендер алган. Жиит коммунисттерди тазыктырар иш канайда өдүп турганын, жон ортодо өткүргөн политический ле организаторский иштерде жаңы кандый эп-сүмелер табылганын көрөргө отчетный жуундар жакшы арга берип жат. Бюронын эмезе качынын ижин бастыра жанынан шиндеп көрөр керек. Партийный активтин собурылтпай, өткүрө солыбай, же керектү учуралдарда билгир, иштенкей ле тоомжулу коммунисттер тудуларын жеткилдеер керек. Партиянын горкомы, Көксуу-Оозынын, Ондойдын, Улаганнын райкомдоры өткөн отчетный жылда баштамы парторганизациялардын көп качыларын темей солыган.

Отчетный доклад терен шүүлтелү, жаан критикалу, коллективтин жүрүмин бастыра жанынан көргүскен болзо, жуун да жакшы, бийик кеминде өдөр. Докладта жедикпестерди чокум темдекеп, партийный организация хозяйственный ле культурный строителствоны канайда башкарганын терен көргүзөр керек. Коллективте тузалу кандый иштер өткүрилгенин жаркынду темдектер ажыра чокумдаар керек. Докладта партбюро, партийный организация комсомолдын ла профсоюзтын ижин канайда башкарганы база айдылар учурлу.

Отчетный докладта, онын жөбинде социалистический мөрөйди тыгыдар, коммунисттерге ле партийный эместерге марксистко-ленинский үредү берер, идейно-политический иш өткүрер деген задачалар чокум айдылар учурлу, коммунисттердин, бастыра улустардын политический кемин бийиктеди, олар иште ле жүрүмде коммунистический күүн-тапту болзын деп тазыктырарына база ажару эдер керек.

Отчетно-выборный жуундар өткүрери партийный организациялардын жүрүминде жаан учурлу ой болуп жат. Олорго озолодо, жазап белетенер керек. Бу иште учуры ас, оок-тобыр керектер бар деп сананыш жок болор учурлу. Жууннын өдөр ойи ле жери керегинде ончо коммунисттерге күн эртеден айдып койоры база керектү, учурлу бо-

луп јат. Јуунда бастыра коммунисттер болзо, онын ижинде олоор эрчимдү туружып, парторганизациянын ижин терен шиндеп, критикалап, једикпестерди чыгара айдып, керектү тузалу шүүлтелер эдип, кандый иштерди кыйалта јок бүдүрер керектүзин бойлорынын куучында-рында айтса, јуун амадузына јеткен деп айдарга јараар.

Отчетно-выборный јүүндарды өткүрер өйин канча катап өскөртпөй, јуунда ончо коммунисттердин туружарын јеткилдеер керек. 1973 јылда Ондой, Көксуу-Оозы, Турачак аймактарда бир канча баштамы ла цеховой парторганизацияларда отчетный јуундарда коммунисттер ас турушкан. Темдектезе, Көксуу-Оозы аймакта цеховой парторганизациялардын јуундарында коммунисттердин 87 %

болгон, текши область ичинде дезе орто тооло партиянын члендеринин 91% турушкан. Эрчими јабыс кеминде өткөн јуундар Шебалин, Көксуу-Оозы, Кан-Оозы, Ондой аймактардын бир кезек баштамы, городто кезик цеховой парторганизацияларда болгон.

«Челушманский» совхозтын Балыкчыдагы ла «Коксинский» совхозтын Башталудагы фермалардын цеховой парторганизацияларынын иштерин коомой деп темдектеген. Бастыра 331 баштамы парторганизациялардын јуундарында јүк ле 148-де ончо коммунисттер турушкан.

Јууннын јөбин белетеерине јаан ајару эдип, ого терен шүүлтелү чокум јакылталар бичиирин јеткилдеер керек.

Отчетно-выборный јуундардын учында онын итогто-рын көрүп, анда темдектеген једикпестерди ле айдылган шүүлтелерди түзедерге, бүдүрерге аңылу задачалар пландап алар керек.

Городтын ла аймактардын партийный комитеттери, колхозтордын ла совхозтордын парткомдоры отчетно-выборный јуундарды өткүрер графиктер тургузып, активтерден, бюронын члендеринен јуундарды белетеерге ле өткүрерге, качыларына докладтар бичиирге, јакшы јөп

тургузарына болуш эдерге каруулу улустар чыгарар учурлу.

Областытын партийный организациялары КПСС-тин Төс Комитедининг, краевой ло областной комитеттеринин жакылталарын бүүдүрип, отчетно-выборный жуундарды жакшы өткүрип, организаторский ле политический иштерди жарандырып, партиянын XXIV-чи съездининг тургускан задачаларын жүрүмде женүлү бүүдүреринде алаңзу жок.

Д. ТАБАЕВ.

ИТОГТОР ЛО ЗАДАЧАЛАР

Тогузынчы бешжылдыктын пландарын бүдүрери 1974 жылдын иштеринен тын камаанду. Быжыл бис жангыс ла жылдык планарды бүдүрер эмезис, анайда ок өткөн үч жылга бүтпеген керектерди бүдүрер учурлу. 1971—1973 жылдардын пландарын женүлү бүдүрген хозяйстволор производствозын элбедип турулар. Үч жылга пландарын бүдүрип болбогон хозяйстволор сондошты жоголторына ууландыра иштеп, тогузынчы бешжылдыктын пландарын бүдүрер айалгалар төзөөрин кичееп турулар.

Кожулта пландар алынары учун тарыжу жаан тебүле өдүп јат. Олор ичбойындагы резервтерди толо тузаланганы ажыра кожулта арбынду ла бийик чындыйлу продукция иштеп алар амадулу.

Областын колхозторында ла совхозторында, промышленный предприятиелерде ле строительный организацияларында 1974 жылдын баштапкы жарымынын итогторын теренжиде шүүп көрөри өткөн. Көп коллективтер жылдын баштапкы ла күннен ала пландарды ла кожулта пландарды бүдүрери учун тартыжу бийик тебүле өткөни, ол промышленный ле журтхозяйственный продукталар иштеп аларын ла садарын элбедер, албаты-јонды бытовой јанынан јеткилдеерин јарандырап ууламјылу өткөни анализтерден көрүнип туру.

Онын шылтузында баштапкы жарымжылдыкта пландарды кыйалта јок бүдүрери јеткилдеген. Промышленный предприятиелер өткөн жарымжылдыкта государственнй планга үзеери товарный 60 мун салковойдын продукциязын эдип саткан.

Областын промышленнозынын материально-технический базазын тыгылканынан улам промышленный продукция эдип чыгарарынан кеми тын өскөн. Онын шылтузында иштеп алган валовой продукция былтыр жарымжылдыкка иштеп алганынан 1 миллион 600 мун салковойго көп болды, ол жарымжылдык планнын 4 проценти болуп јат.

Продукция иштеп аларын көптөдөринин көп јаны общественный иштин арбынын бийиктеткени ажыра өткөнин јакшы керек деп айдарга јараар. Темдектезе, промышленностьто иштеген кажы ла кижинин иштеп берген валовой продукциязы былтыргы жарымжылдыктагызынан 154 салковойго көп эмезе 3,2 процентке көп болды. Областын промышленный предприятиелери иштин арбынын бийиктеткенинен кожулта 1 миллион 300 мун салковой акчанын продукциязын иштеп алган, бу алган кожулта продукциянын 81 проценти болуп јат.

Акташтагы рудниктин, сарју ла сыр эдер комбинаттын, «Электробытприбор», «Абра-чанак» эдер ле «Темир-бетон» эдер заводтордын, бөс согор, өдүк көктөөр, мебель эдер фабрикалардын ченемелдү Горно-Алтайский агашкомбинаттын, Чамалдагы механизирванный агашхозтын, «јуртхозтехниканын» областной биригүзинин бөлүктеринин коллективтеринин албаты хозяйственный жарымжылдык пландарды бүдүрерин јеткилдегендерин ле технико-экономический төс көргүзүлөр аайынча былтыргы кеминен ашкандарын мактап темдектеер керек.

Промышленностьтын ишчилери бойларынын эрчимдерин текши производствоны көптөдөрине ууландырганыла коштой, пландарды бастыра бүдүм продукталар эдип чыгарары аайынча бүдүрерине ууландыргылайт. Темдектезе, пиломатериалдар эдеринин планы 103 процентке бүткен. 1973 јылдын баштапкы жарымындагызынан 2,9 кубометрге көп пиломатерил эдилген, јаны мебель эдип чыгарарынын жарымжылдык планы 102 процент-

же бүткен. Былтыргызынан 367 көп абра ла бричка эдилген, 10,3 мун эжерге көп өдүк көктөлгөн, 569 центнерге көп сарју, 347 центнерге көп сыр эдилген, 101 мун экземплярга көп книгелер кепке базылган.

Областьтын ишкүчиле јаткандарын бытовой јанынан јеткилдеер план 102,1 процентке бүткен, планга үзеери бытовой јеткилдештен 35 мун салковойдын ижи бүткен, улуска тузалу иш бүдүрери 1973 јылдагызынан 210 салковойго эмезе 14 процентке көп болгон. Јурт јаткан јерлерде бытовой јеткилдештин кеми 1973 јылдагызынан 112 мун салковойго, эмезе 12 процентке көптөгөн.

Областьтын кажы ла кижизине эткен бытовой јеткилдештин баазы 10 салковой 50 акча, јурт јерлерде 8 салковой 75 акча. Ол 1973 јылдын кеминен 13 ле 11 процентке көп болуп јат. Бытовой јеткилдеш јанынан јарымјылдык пландарын мындый коллективтер јенүлү бүдүргендер: бөс согор фабрика, газовый хозяйствонын трести, «Союзсибгазтын» трестинин монтажный участогы, совхозтордын аймактар ортодо производственный биригүзи, аптекоуправление, Майма, Кан-Оозы, Көксуу-Оозы, Кош-Агаш, Ондой ло Улаган аймактар.

Товарообороттын пландары база бүткен. КПСС-тин XXIV съездинин јөби аайынча промышленностьтын ла јурт хозяйствонын материально-технический базазын тыныдары онон ары өткөн. Өткөн јарымјылдыкка албатынын хозяйствозына эткен капитальный вложение 13,7 миллион салковойго шыдарлаган, ол 1973 јылдагызынан 2,9 миллион салковойго эмезе 26,3 процентке көп. Ол тоодо государство совхозторго 4,4 миллион салковойго, колхозторго 1,7 миллион салковойго капвложение эткен, ол былтыргызынан 14,8 ле 48,7 прцентке көп болуп јат.

Андый да болзо, госкапвложениенин планы баштапкы јарымјылдыкта јүк ле 87,7 процентке бүткен, строительно-монтажный иштердин планы 93,5 процентке бүткен. Капвложениенин акчазын тузаланары Шебалин

ле Ондой аймактарда коомой өткөн. Строительный организацияларда дисциплинаны бузатаны, ишке чыкпайтаны, материалдар жок учун иш тутайтаны эмдиге жоголбогон, диспетчерский службанын ижинде жаан жедикпестер бар, ишти башкаарын өйинен сондоодып, план жокко өткүрери жоголголок.

Малдан продукталар иштеп аларынын жарымжылдык планы төс көргүзүлөр аайына бүткөн. 1973 жылдын баштапкы жарымжылдыгынан 16,7 мун центнерге көп сүт, 7,4 мун центнерге көп түк, 120 мун центнерге көп ноокы садылган.

Малдын тоозы былтыргызынан көп, малдан алган продукция арбынду ла былтыргызынан көп болды.

Журт хозяйствосунун ла промышленностьтын көп коллективтери 1974 жылдын производственный пландарын бүдүрери учун мөрөйдө жагыдан бийик көргүзүлөргө жеткендер. Бөс согор фабрикада озочылдардын тоозына мындый улус кожулгандар: цехтин мастеринин болушчызы Калачиков Г. П., бөс согоочылар Осипова А. В., Сорскина Б. А., учук ороочы Максимова А. И.

Өдүк көктөөр фабриканын озочылдары Бжицких А. И., Быкова Л. В., Русских Г. З. Кийим көктөөр фабриканын озочылдары Южакова Н. С., Агеева И. В., Грудницкая Т. Г. база жаан жегүлөргө жеткен.

Гардинный тюль эдер фабриканын озочылдары Тупикина Е. Д., Куранакова А. С., Громова В. Н. бойлорынын бешжылдык пландарын бүдүрип салгандар.

Промышленный производствонун бастыра озочылдары 1974 ж.ноябрь ла декабрь айларынан ала 1975 жылдын баштапкы кварталынын чодына иштеп келгендер.

Журт хозяйствонун да озочылдарынын тоозы көп. Кан-Оозы аймакта КПСС-тин XXI съездинин адыла адалган колхозтын старший койчызы Социалистический Иштин Геройы Тоедов Желмек быжыл кажы ла 100 эне койдон 130 кураан телчиткен, кажы ла койдон 2,42 кг түк кайчылаган (планы 1 кг 800 г болгон). Бу ок аймак-

та «Путь Ленина» колхозтын койчызы Качкышев Я. М., Ондой аймакта Кенигеги совхозтын старший койчылары Социалистический Иштин Геройы Марчина Тана, Тужулкин Бабый ла өскө дө көп койчылар кажы ла 100 эне койдон 115—120 курааннан телчиткендер. Колхозтордо ло совхозтордо уй саачылар, уй кабыраачылар, жылкычылар база мергендү иштедилер.

Je оныла коштой областыта пландарын бүдүрип болбогон до предприятиелер бар. Жарымжылдыкта жүк ле 17 предприятие эткен продукциязын садарын былтыргызынан көптөткөн, 7 предприятиенин планга жетире бербеген продукциязынын баазы 1 миллион салковойдон ажып туру, 13 предприятие валовой продукцияны чыгарар планын 2 миллион салковойго бүдүрбеген, 15 предприятие иштин арбынын бийиктедер планын бүдүрип болбогон. Мынан улам жаан жылыту болгоны жарт. Өткөн кыш жакшы да болгон болзо, кезик хозяйстволор государственного продукция садарын уйан өткүргендер. Темдектезе «Мультинский» совхоз бир де бүдүм продукция садар планын бүдүрип болбогон «Кайтанакский», «Амурский», «Купчегенский» ле Маймадагы мал семиртер совхозтор эттин планын бүдүрбегендер. «Абайский», «Эликуманарский», «Шебалинский» ле «Чергинский» совхозтор сүттин планын бүдүрбегендер.

Эмди өдүп жаткан экинчи жарымжылдык бастыра жылдын пландарын бүдүреринин жаан каруулу өйи болуп жат. Промышленный предприятиелер экинчи жарымжылдыкта 40 миллион салковойго шыдар эдим чыгарар учурлу. Алты айга 326 мун кубометр агаш тартар, ол тоодо строительный 259 мун кубометр агаш белетеер, 38,8 мун кубометр пиломатериал, 6,1 миллион кирпич эдер, 75 мун эжер тере өдүк көктөөр, 49 мун эжер пыйма согор, 5 миллион метр тюль түүр, 5,5 тонна калаш быжырап ла көп өскө дө продукция эдер учурлу.

1974 жылдын экинчи жарымында область государственного 24,5 мун тонна эт, 22,5 мун тонна сүт, 16,7 мун центнер

түк садар учурлу. Бу кире эт жылдык планның 90 проценти, сүт 56 проценти ле түк 61 проценти болуп јат.

Общественный малды јакшы кыштадарына өткүретен иштер эмди де јаан ла көп. Төс учурлу иш — общественный малга ток до јеткил азырал белетеп алары.

Колхозтордын ла совхозтордын ишчилери бүгүн малды јакшы семиртери, малдан арбынду продукция алары, арбынду азырал белетеери учун социалистический мөрөйді там ла элбеде көндүктирип турулар.

Ю. СЕКАЧЕВ.

МАЛЧЫЛАР ОРТОДО ПОЛИТИКО-МАССОВЫЙ ЛА КУЛЬТУРНО-ПРОСВЕТИТЕЛЬНЫЙ ИШТЕР

КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын пленумынын 1971 жылда 22 июньда чыгарган «Јурт јаткандарды культурно-бытовой јанынан јеткилдеерин КПСС-тин XXIV съездинин некелтелери аайынча јарандыраы керегинде» јобин бӯдӯрип тура, районный парторганизация ишкӯчиле јаткандардын материальный ла культурный јадын-јӯрӯмин јарандыраын јаантайын ајаруда тудуп јат. Бу суракты КПСС-тин райкомы пленумында ла бю-розында шӯӯшкен колхозчыларды культурно-бытовой јанынан јеткилдееринин ағылу планы тургузылган ла јоптӧлгӧн.

Баштамы партийный организациялар обществен-ностью кожо колхозчылар, ол тоодо малчылар ортодо политико-массовый ла культурно-просветительный јаан иштер ӥткӯрип турулар.

Малчылардын ижинин ле јӯрӯминин кебери жылдын ла кубулып туру. Олордын тураларын электричество јарыдат, газ, радио ло телевидение олордо бар. Малчы-лардын материальный јадын-јӯрӯми там ла аргалу бо-луп барып јат.

Малчылардын кӧрӯм-шӯӯлтелери де кезем кубулган. Малчыларды коммунистический кӧрӯм-шӯӯлтелӧ эдин воспитывать эдерине, олордын теоретический билерин эл-бедерине јаан камаанын лекторлор, политинформатор-лор, агитаторлор ло пропагандисттер јетирип турулар. Қыштулардагы малчылар үренер эдин политпросвеще-ниенин баштамы ла орто школдоры тӧзӧлгӧн. 26 школдо јоруктап јӯрӯп иштеер пропагандисттер иштеп јат, олор-

дын көп сабазы — журт хозяйствонунг специализи 149 малчы, ол тоодо 140 коммунист, КПСС-тин историзына ла партиянын экономический политиказына үренип јат. Бу школдордо малчылар «40 лет Октября» колхозтон Қаланчинов Ялбак Калининнинг адыла адалган колхозтон Самажанов Приказ, «Путь к коммунизму» колхозтон Сабитов Байтаза, Саменов Қизат, Чапаевтин адыла адалган колхозтон Вера ла Михаил Акчаловтор, СССР-дин 50 жылдыгынын адыла адалган колхозтон Таханова Бобобала, «Қызыл Мааны» колхозтон Саблаков Исаак ла өскөлөри де эрчимдү үренип турулар. Бу нөкөрлөр бойлорынын ченемелдерин тузаланарына нөкөрлөрин темиктирип, малчылар ортодо агитационно-массовый иштер өткүредилер.

«Знание» обществонунг аймактагы организациязынын 215 лекторы малчыларга лекциялар кычырып, олоорло куучындар өткүрип јат. Баштамы партийный организациялар «Знание» обществонунг баштамы организацияларыла кожо лекторлордын иштейтен јерлерин анылап турулар. Öткөн јети айга аймакта 489 лекция кычырган-дар, ол тоодо 300 лекцияны малчыларга кычырдылар.

Лекторлор ло политинформаторлор улусты КПСС-тин XXIV съездининг, КПСС-тин Төс Комитедининг Пленумдарынын јөптөриле теренжиде таныштырып орооннын, крайдын, областьтын ла аймактын экономический, политический ле культурный жүрүми керегинде јетирүлер эди, телекейлик сурактар керегинде, маоизмнин каруулу политиказы керегинде куучындап турулар.

Малчылар газеттерди ле журналдарды көптөн алдырткылайт, почтаны олоорго оройтытпай јетирери төзөлтөн.

Малчылар ортодо культишчилер культурно-просветительный јаан иштер өткүргилейт. Малчылардын культурный јеткилдежин өткүрерге малчылардын он бир Туразы төзөлтгөн лө иштеп јат. Ол Туралар јакшы јазалган, массово-политический ле культурно-просветительный иш-

тер өткүрерине, малчылар жакшы амыраарына керектү немелер жеткилинче бар.

Кышту башталар тужында малчылардын Тураларын ачары жанжыга берген. Жайгы турлуларда ла өлөндөп турган жерлерде Кызыл журттар иштеп жат. СССР-дин 50 жылдыгынын адыла адалган колхозтын Кызыл журты сүрекей жакшы чүмделген. Бу хозяйстводогы Кызыл журттын ижинин ченемелин өскө хозяйстволордо тузаланары башталып жат, андый Кызыл журттар төзөөрине ууландырган иштер өдүп туру.

Кызыл журттарда ла малчылардын Тураларында жараштыра жазаган көргүзүлү Досколор бар. Анда колхоз, ферма ла малчы социалистический молжузын канайда бүдүрип турганы көргүзилет. Озочыл ченемелдин стенди база эдилген. Литературанын жаңы изданиелери, газеттер бар.

Аймакта агитпоездтер төзөөри көндүгө берген. Агитпоездте лекторлор, культишчилер, **албатынын творчествозынын колхозтор ортодо** төзөлгөн **ансамбли**, бытовой жеткилдештин комбинадынын, кинонын ла райбольницанын ишчилери жүрүп жат.

Агитпоезд тургузылган өйдө малчынын Туразына келип турат, ол келер алдында анда малчылар жуулып калат. Олор КПСС-тин райкомынын ла колхозтын ишчилеринин эмдиги өйдин жаан задачалары, аймактын ла колхозтын хозяйственный ижи керегинде куучындарын угуп, бойлорынын иштеринин итогторы керегинде куучындажып жат.

Культишчилер озочылдарга уткуулдар, фототелеграммалар берип жат. Колхозтор ортодо төзөлгөн ансамбль концерт көргүзөт кинофильмдер көргүзилет, жоруктап жүрер библиотека книгелерди солойт. Медицинский ишчилер малчылардын су-кадыгын шиндегилейт. Быттан келген ишчилер жандый немелер эдип турганын көргүскилейт, малчылардан жакылталар алгылайт. Малчылар-

дын Тураларында парикмахер, фотограф иштеп јат, мында ок мылчага от салылат.

Мындый керектерди малчылар сүрекей јарадып јат, онын учун агитпоезд улай ла келип турзын деп сурагылайт.

Социалистический мөрөйди элбеде көндүктирери аймактын баштамы партийный организацияларынын аңылу кичеемели болуп туру. Онын учун малчылардын социалистический мөрөйинин итоторы кызыл толуктарда тургузылат. Андый кызыл толуктар кажы ла турлуда төзөлт. Мында ок «молниялар», «јуучыл листоктор» чыгарып, анда малчылардын ижи, мөрөйдин итоторы бичилет.

Озочыл малчылардын ады-јолы «Малчы, сенин амадуун», «Бистин ижис — сеге Төрөлис», «Бис коммунизмнин јолында» деп адалып турган оос журналдар ажыра јарлалат. Озочылдарга куучындап турар письмо-лор, аңылу бюллетеньдер ийилет.

Аймактын культпередвижказы световой газет (кино-ло көргүзер) чыгарып јат. Анчадала «Олорло колхоз оморкойт», «Ордендү Бидинова Яманул», «Кем де ундылбаган» деген световой газеттер малчыларга сүрекей јарап туру.

Малчылар ортодо јадын-јүрүмнин јангы јандары ла традициялары таркадылат. Темдектезе, малчынын күнин өткүрери, койчы болуп иштеп баштаганын темдектеери, Советский Черүге атанып јаткандарды үйдежери, јангы јылдын ёлказын малчылардын Туразында өткүрери, ордендү ле укту-төстү малчыларга учурлаган байрамдар өткүрери јанжыгып браат.

Төрөл јерин сүүрине, најылажарына ла интернациональный карындаштыкка аймактын малчыларын темиктирерине јаан болушты СССР-дин ле Монгол Албатынын Республиказыла культурный колбуларын өскүргени эдилп туру.

Туванын, Хакассиянын артисттери, Кызыл городтон

келген эстрадный ансамбль бистин малчыларыстын сакыган айылчылары болгон. Узбекистаннан келген Р. Файза, Казахстаннан келген С. Сейтхазин ле Р. Б. Бердыев, Якутиядан келген Ефимов, Украинадан келген сыйындар Байколор ло композитор Кос-Анатолийский үлгерлер ле куучындар кычыргандар.

МНР-дин Баян-Улэгейский аймагына делегацияла кожо бистин малчылардан жүрүп турганы малчыларды интернациональный жанынан воспитывать эдерине жаан камаанын жетирет. Бистин малчыларыс араттарга мал өскүрери жанынан ченемелдерин таркадып, бистин улустын ижи ле жадын-жүрүми керегинде куучындап турат.

Кош-Агаш аймактын бастыра малчылары — общественный ээжилерди корыйтан улус. Малчылар жаман кылыктурларды ла общественный ээжилерди бузаачыларды бойлоры тудуп турган учуралдар көп болгон.

Аймакта малчылардын ижинин айалгазын жарандыларына, материальный ла культурный жадын-жүрүмин жарандыларына ууландырган жаан иштер өдүп туру.

КПСС-тин Кош-Агаштагы райкомынын бюросы малчылардын билелерин колхозтордын төс журттарына көчүреринин аңылу планын жөптөгөн. Кажы ла жылда ол жөп аайынча 4—5 малчынын билези деремнеге көчөт.

Бу беш жылдыктын баштапкы үч жылына малчылар жадар жакшынак жүстен ажыра тура тудулган. Культурно-бытовой строительство «Кызыл Мааны», «Кызыл Чолмон», СССР-дин 50 жылдыгынын адыла адалган ла «Путь к коммунизму» колхозтордо жакшы өдөт.

КПСС-тин XXI съездинин адыла адалган колхозто малчыларга культбытцентр тудулып жат.

Малчыларга жоруктап жүрүп садыжарына 12 автолавка берилген. Олорго бир жылда муннан ажыра посылка ийилет. Малчылар посылкала сүрекей керектү товарлар алып жат.

Коштой көп малчылар жаткан жерлерде мылчалар

тудулган, је андый да болзо, мылчалар эмдиге једишпей јат.

Малчылардын 68 турлузында «Юность» маркалу телевизорлор иштейт, јүстенг ажыра малчыда газовый плиталар ла тагандар бар.

Малчылар эмденерине колхозтор ортокто медицинский профилакторий туткан, олордын балдарына пионерский лагерь эдилген.

Мынын бастыразы малчынын јенгил эмес ижин јенгилтерине, јадын-јүрүмин јарандыраарына, олордын политический ле культурный өзүмин түргендедерине ууландыра эдилген. Эмди де уурлар ас эмес. Је аймактын малчылары, уурлар бар да болзо, јаан көргүзүлөргө једип турулар. Быјыл баштапкы јарымјылдыкта аймактын 21 малчызы малын 100 процентке корыган. Олордын кажызы ла «1974 јылдын социалистический мөрөйинин озочылы» деген вымпел алган. Олорго учурлап күндүнин флагтары көдүрилген. Бу күндөрдө малчылар Керексибесова Анна Михайловна — койчы, СССР-дин Верховный Советинин депутады, Мекенбаев Азат — «40 лет Октября» колхозтын уй кабыраачызы, Яданов Ойрот — «Кызыл Чолмон» колхозтын эчки өскүрөөчизи, Тадыров Пастух, Саблаков Исаак, Суразов Тордомой, Тадыров Ерепке — «Кызыл Мааны» колхозтын малчылары ла көп өскөлөри де јозокту ла мергендү иштегилейт. Олордын малы јайгы одордо сүрекей јакшы семирп јат. Олор кыштуларын ла одорлорын келер кышка јозокту белетегилейт.

К. САКИТОВА,

КПСС-тин Кош-Агаштагы райкомынын пропаганда ла агитация бөлүгинин заведующийи.

ТООМЖЫЛУ СПЕЦИАЛИСТ ЛЕ АГИТАТОР

Кан-Оозы аймакта XXII партсъездтин адыла адалган колхозтын главный зоотехниги коммунист Николай Куйкурович Яндыков бу жерде жаан ченемелдү агитаторлордун бирүзи. Ол Горно-Алтайсктагы зооветтехникумды божодоло, бойынын чыккан-өскөн жерине келип, элбек калык-жон ортодо жартамалду иш өткүрерин специальнозы аайынча ишке киргениле коштой баштаган.

Көп жылдардын туркунына мал ижинде иштеген улустун билезинде өскөн жийт специалист малчылардын жадын-жүрүмин, ижин, олордун бастыра некелтелерин жакшы билип, олордун ортозында зоотехнический билгирлерди таркадарына, улусты журтхозяйственный наукалардын једимдериле таныштырарына жаан ајару эткен. Мынызы онын бойынын үредүзи аайынча кыйалтазы јогынан бүдүретен ижи болгон. Бу ишти ол јилбиркеп ле бастыра билгирлерин тузаланып өткүрген. Је малчылар онын мал өскүрери јанынан науканын јангы једимдери керегинде јилбүлү ле кайкамчылу јакшы шүүлтелерин сонуркап угуп алала, аймакта, областта, төрөл ороондо эмезе бастыра телекейде не солундар бар деп сурагылайтан. Николай Куйкурович јайы-кыжыла ыраак турлуларда иштеп јаткан улустын бу јилбүлерин јакшы билип, турлуларга атанар алдында көп газеттер ле журналдар кычырып, јербойындагы, ороон ичиндеги ле телекейдеги солундарла кыракы таныжып алала, малчыларга ончозын јартап куучындап беретен.

Јийт специалист бойынын профессиональный ла общественный иштерин анайып баштаган. Онон бери көп жылдар өткөн, көп кубулталар болгон. Коммунистический

партиянын ла советский башкарунын аграрный полити-
казын жадын-жүрүмде толо бүдүргөн шылтузында Эки-
нурдагы колхозтын экономиказы жылдан жылга тыгып,
оныла коштой колхозчылардын жүрүмнин материалъ-
ный ла культурный кеми кезем бийиктей берген.

Жүрүмнин ле иштин айалгазы кубулганыла коштой,
Николай Куйкурович бойынын үредүзинин кемин бий-
иктедерге амадап, 1965 жылда Алтайский сельскохозяйст-
венный институтка заочно үренерге кирип, оны жеңүлү бо-
жоткон. Институтка үренерге кирер жыл колхозтын ком-
мунисттери ого бийик тоомҗы эдип, колхозтын парткомы-
нын качызына туткандар. Бийик тоомҗыла коштой бийик
некелте. Нөк. Яндыковко эмди жаңыс ла мал ижинин су-
рактарын эмес, же көп бөлүктү жаан хозяйствонун күнүн
сайын бүдүрип турган бастыра элбек иштеринин сурак-
тарын бүдүрерге, бастыра улусла иштеерге келишкен.

Жаан хозяйствонун жүзүн-башка специалисттериле,
бастыра колхозчыларыла күнүн сайын иштейтени жеңил
неме эмес. Парткомдогы иш, институттагы үредү көп өй
лө ийде-күч чыгымдаарын некеп турган. Же коммунист
Яндыков Н. К. бойынын партия аайынча нөкөрлөринин
бүдүмҗизин, колхозчылардын ижемҗизин ак-чек бүдүрер-
ге кичеенип, бастыра иштерди башкарып, үредүзинин
планын жеңүлү бүдүрип турганыла коштой, улус ортодо
жартамалду иш өткүрерин оноң ары элбеткен.

Колхозтогы парткомнын качызы болуп иштеп тура-
бу жаан хозяйствонун экономиказын көдүреринде, кол-
хозчылардын материалъый ла культурный кемин бий-
иктедеринде ле журттын улузын коммунистический күүн-
санаалу эдип таскадарында эрчимдү турушканы учун
нөк. Яндыков Н. К. «Ат-нерелү иш учун. В. И. Лениннин
чыкканынан ала 100 жылдыгына учурлалган» медальла
кайралдаткан.

Эмди нөк. Яндыков Н. К. XXII партсъездтин адыла
адалган колхозтын главный зоотехниги болуп иштеп, онын
экономиказынын төс бөлүгин — мал өскүрерин научный

төзөлгөлөр аайынча өткүрери жанынан элбек иш өткүрүп, оныла коштой колхозчылардын ортодо партиянын ла башкаруунун ич ле тыш жанындагы политиказын, 9-чы бешжылдыктын пландарын ла колхозчылардын ол жакылтаарды ажыра бүдүрерине ууландырылган молжуларын ойинен озо бүдүрерине ишти канайда төзөйтөнин, бу жанынан областьтын озочыл хозяйстволорындагы ченемелдерди жартап, улусты эрчимдү ишке көдүрөт.

Жаан хозяйствонун ижинде уур айалгалар да болотон ас эмес. Экинурдын малчылары 1972—1973 жылдардын кыжында сүрекей уур айалгала тушташкандар. Бу кышты өткүрөтөни областьтын көп хозяйстволорына күчке келишкен. Же ишти жакшы төзөгөни, бастыра бар аргаларды толо тузаланганы, малчылардын кичеемели малды жаан чыгым жогынан кыштадып алар арга берген. Мындый айалгада колхозтын главный зоотехниги нөк. Яндыков Н. К. улам сайын турлуларга жүрүп, малчыларга бастыра жанынан болуш жетирип, колхозтын бар жок резервтерин билгир тузаланып, уур кыштан жаан жылыту жогынан чыгарга болушкан.

Колхозчылар, анчадала мал ижинде тургандар, калганчы жылдарда жакшынак көргүзүлөргө жедип алгандар. Олордын иштеги бийик жедимдери 1972 жылда орооннын Юбилейный Күндүлү Знагыла темдектелген.

XXII партсъездтин адыла адалган колхозтын турлуларында эмди 60 мунга шыдар жүзүн-башка мал туруп жат. Олорды кичееп өскүреринде ле угын жарандырып өнжидеринде жүстер тоолу улус туружат. Бу иштегкей улустын ортозында бийик жедимдерлү озочылдар да ас эмес. Темдектезе, койчылар Аларушкина Кыма Байранаковна, Торбогошев Чырчык, Дедин Капшай Минкеевич, Альчин Урмат, Бадакин Чарка Бойтович, СССР-дин сегизинчи катап тудулган Верховный Советинин депутады болгон Бадакин Василий Бетпеевич, уйлар кабырып турган Тадыров Михаил Антонович ле Кокушев Эчен, дояркалар Альчибаева Куран, Дедина Чокчой, Итпалина

ческий ээжилер, журтхозяйственный науканын жаңы једимдери аайынча тӧзӧп, бийик кӧргӧзӧлерге једип алгандар.

Койчы нӧк Аларушкина К. Б. быјыл кажы ла 100 койдон 117,5 курааннан алып чыдаткан. Мынызы планда темдектелгенинен 37 тынга кӧп. Тӧк кайчылап алар планын 119% бӧдӧрген. Нӧк. Торбогошев Ч кажы ла 100 койдон 115,5 курааннан алып чыдаткан, тӧктин планын 106,3% бӧдӧрген. Кӧп койчылар бойларынын социалистический мӧрӧйдӧ алынган молјуларын ажыра бӧдӧрип, кажы ла 100 койдон јӧстен ала 112 кураанга јетире алгандар, тӧк алар пландарын ажыра бӧдӧргендер.

Койчылар быјыл кураандар алары јанынан пландарын 3072 тынга ажыра бӧдӧрген шылтузында колхозтын койларынын тоозы 19512 тынга кӧптӧп, 58 муннан ажа берген.

Дояркалар кажы ла саар уйдан бу јылдын алты айынын туркунына орто тооло 756 килограммнан сӧт саап алгандар. Мынызы планда темдектелгенинен 31 килограммга кӧп.

Колхозчылардын кичеемелдӧ ижинин шылтузында бешјылдыктын пландары јенӧлӧ бӧдӧп туру. Бу јылдын баштапкы јарымында олар албатыхозяйственный пландарды государствого эт садары јанынан 258%, сӧтти — 129%, тӧкти — 116,6% бӧдӧргендер.

Экинурда культуранын јакшынак ӧргӧӧзи, орто ӧредӧлӧ школ, машинно-тракторный мастерской, јылу гаражтар, механизированный идирген, мал тургузатан јакшы помещениелер бар. Журтта улус јадатан туралар тудары элбек ле тӧрген тебӧлӧ ӧдӧт.

Мындый кӧрӧмјилӧ јакшы једимдерге једип аларына тӧрӧл колхозына ла онын иштегкей улузына коммунист Яндыков Николай Куйкурович бойынын чылаазыны јок ижиле болушкан. Ол бойынын ижин, тӧрӧл журтын ла онын эл-јонын терен сӧӧп, бастыра ийде-кӧчин ле бил-

гирлерин хозайствонунг экономиказын тынгыдарына, улустын материальный ла культурный кемин бийиктедерине берген. Бийик үредүлү специалист, эрчимдү общественник, коммунист Яндыков Николай Куйкурович бойынын профессиязы аайынча элбек иш өткүрип турганыла коштой, журт улустын, анчадала мал ижинде тургандардын ортозында јаан политико-массовый иш өткүрип, ологго партиянын ла башкарунын, јербойындагы партийный ла советский органдардын јөптөрин, ороонунунг ич јанындагы ла тыш јанындагы керектерди чокум јарт тилле јартап, улусты бойынын каруулу ижин јенүлү бүдүрерине көдүрет, коммунистический көрүм-шүүлтелү болорына үредет. Онын учун ол кажы ла турлуда, кажы ла биледе тоомјылу ла күндүлү кижии.

Аймактын коммунисттери нөк. Яндыковты партиянын Кан-Оозындагы райкомынын членине тутканы, Экинурдын улузы — ишкүчиле јаткандардын депутаттарынын аймачный Соведине депутат эдип тутканы, журттын коммунисттери — парткомнын членине, колхозчылар де-зе — колхозтын правлениезинин членине тутканы, ол јангыс ла Экинур журтта эмес, бастыра Кан-Оозы аймакта јаан тоомјылу кижии болгонын керелейт.

А. САБАШКИН.

Пропагандисттерге болушту материал

ПАРТИЙНОСТЬ — КПСС-тин ПРОПАГАНДАЗЫНЫН ТӨС ЭЭЖИЗИ

Пропагандисттин айткан сөзи, ол үренип турган улус-ла жаантайын туштажып турганы партиянын албаты-калык-ла колбу эдетен, оларды үредип тазыктыратан жаан арга болуп јат. Пропагандист улусла иштеп, олардын ортозында јартамал иш өткүрип билери анчадала жаан учурлу. Онын учун партийный пропаганданы лекцион-ный иш өткүрери јанынан Лениннин ээжилери аайынча өткүрөтени баштапкы жаан учурлу задача болуп јат.

Албаты-калыктын алдына куучын айдып турган про-пагандисттин ижин В. И. Ленин ол — искусство деп ай-дып туратан. Бу иштин амадузы — залда оны угуп отурган улуска кандый бир политический суракты, керек-ти, задачаны, теоретический, научный шүүлтени канча ла кирези јарт болгодый, улус оны ончо јанынан теренжиде билип алгадый эдип јартап айдып берери деп, Ленин айткан.

В. И. Ленин партиянын адынан албатынын алдына куучын айдарга турган улуска ол кирези бийик некелте эдип турарда, бойы пропаганда өткүрөргө, улустын ал-дына куучын айдарга сүреен ус кижиге болгон. Онын учун Владимир Ильичтин пропагандистский иш өткүргөн че-немелин теренжиде үренип алала, иште тузаланганы бис-ке жаан туза берер. Лениннин айткан куучындары ла би-чиген статьялары кажы ла пролетарский публицистке табылбас школ болуп јат деп, А. В. Луначарский айдып туратан.

Кажы ла пропагандист албаты-јонло куучындажып билери јанынан Лениннен јозок алып јат. Советский Союзтын Коммунистический партиязынын бастыра про-

пагандазынын төс ээжизи — бистин пропаганданын партийнозы.

Пропагандада партийностьтын төс ээжизи — качанда, кайда да болзо эмдиги өйдөги баштаачы ийде болуп турган эн революционный класстын — ишмекчи класстын јенүлерин корыыры, онын јилбүлери учун туружары.

«Сурак шак мынайда туруп јат: буржуазный эмезе социалистический идеология. Мында ортозы јок» — деп, В. И. Ленин айткан.

Лениннин бу сөстөри телекейде тын идеологический тартыжу өдүп турган эмдиги өйгө бүткүлинче келижип јат. Пропаганданын партийнозынын ээжизи онын классовый учурыла чике колбулу деп, «Петроградтын районный думаларына выборлордогы партиялар» деген статьясында В. И. Ленин бичиген.

Пропаганда партийный болор ээжи онын классовый учурыла көндүрө колбулу болгонын Владимир Ильич мынайда јартаган.

«Партийность дегени — ол ок өйдө политический өзүмнин кемин де, айалгазын да көргүзип турганы јарт. Қандый бир калык-јоннын эмезе класстын политический билгири, үренип тазыкканы, сознательнозы канча ла кирези бийик болзо, онын партийнозы анча ок кирези бийик болор... Андый болоры јарт, классовый тартыжунын закондоры аайынча андый болотон учурлу да: партийный эмези, партийный јанынан јарты јок болоры, партийный төзөлгө јок болоры — классовый быжу эмезин көргүзет» — деп, В. И. Ленин бичиген (Соч, 32 том, 190 стр.).

Пропаганда партийный болоры керегинде Лениннин бу үредүзи эмдиги де өйдө јаан учурлу.

Јүрүмде теп-тегин, текши пропаганда болбой јат. Пропаганда качан да болзо чокум ууламјылу, классовый болуп, обществонын кажы бир социальный бөлүгинин јилбүлерин козулап, оларды көргүзип јат.

Лениннин айтканы аайынча пропагандировать эдери

дегени — пропаганданын политический ууламжызын жаантайын ајаруда тудары.

1920 жылда «Коминтерннинг төс задачалары керегинде тезистерде» Владимир Ильич мынайда бичиген: Пропаганданын төс учуры: пролетариаттын диктатуразы јанынан сырангай чокум болоры». (Соч. 41 том, 442 стр.).

Пропагандист, агитатор, лектор шүүлтезин чокум айдып, суракты чике тургузала, ого јап-јарт каруу берер, партиянын политиказынын чынын жүрүмде болуп турган керектерле јартап билер учурлу деп, Владимир Ильич үредип туратан.

Шак андый классовый чокум шүүлте бистинг кезик пропагандисттерде, лекторлордо, агитаторлордо болбой јат.

В. И. Ленин бойынын статьяларында лектордын партияный позициязы кандый болор учурлузын сүрекей јарт көргүскен. Темдек эдип В. И. Лениннин 1917 жылда май айда Петроградта ишмекчилердин алдына кычырган «Јуу ла ишмекчи класс» деп лекциязын алалы. Бу јакшынак лекция ишмекчилерди ол күндердеги керектерле таныштырган, ол керектердин учурын јартаган, јууннын классовый учурын көргүскен.

«Јуу керегинде суракта улам ла ундып турган керек... тын блааш-тартышту керек, мен бодозом, бир де тузазы јокко тал-табыш эдилип турган төс керек — јуу кандый классовый бүдүмдү болгоны, јуу неден улам башталганы, онын кандый класстардын тузазына өткүрип турганы, ол кандый исторический ле историко-экономический айалгаларда башталганы керегинде суракты ундып тургандары болуп јат — деп, В. И. Ленин лекцияда айткан (Соч. 32 том, 77 стр.). Ленин оного ары јуулардын исторিয়াзы керегинде куучындап, «јуу — политиканы өскө аргаларла оного ары өткүргени» деп Клаузевицтин формулазын алала, оны јартаган.

Владимир Ильич бу лекциязында оборонецтердин ле социал-патриоттордын јуу керегинде буржуазный шүүл-

телерининг мекезин иле-жартына чыгарган. Биске удурлаштыра — капиталисттер болор, бис учун — ишмекчилер болор. Бастыра телекейде ишмекчилер эки жара бөлүнди. Кезиктери — министрлер болды, кезиктери түрмелерде деп сүреен жарт, чокум айткан. Лениннин бастыра лекцияларында ла докладтарында буржуазия классовой жанынан жөпсинишпес керегинде шүүлтелер көп катап айдылган. Пропаганда классовой ла партийный болор учурлу деген ээжи буржуазный идеологияла тартыжуда коруланар эмес, ичкери табару эдерин некеп жат.

«Пролетариаттын партиясы — буржуазиянын шүүлтелериле (жартаза: идеологиязыла) тартыжарга төзөлгөн, марксистский үредүни корулап алала, жүрүмде бүдүрерине керектү жайым союз болуп жат. Онызы — блаажы жок, жарт» деп Ленин бичиген (соч. 19 том, 314 стр.).

Эмди телекейдеги айалга керегинде лекция кычырганда, ФРГ эмезе Израиль жаар көчүп барарга турган улусты канайып жат деп көп сурап жадылар. Көп улус оморды не керек божодып жат деп сурагылайт. Андый улусты ненин учун божотпой жат деп те сураган улус база учурап жат.

Бу сурактарга лекторлор жүзүн-башка каруулар берип тургандары кайкамчылу!

Je ФРГ ле Израиль капиталистический ороондор болгонын жартап турган лекторлор ас. Кажы ла капиталистический ороондо эки класс: кижинин күчин жип турган ла күчин жидирип турган класстар барын билер керек.

Совет орооннон ырбап барарга турган улус бу класстардын кажызына кожуларга турган? Сурактын төс учуры онызында. Барарга турган улус бис жагыс нациялу, жагыс укту улус, бистинг текши угы-төзис кычырат дешкенде, омор керектинг классовой жылбүлөр качан да болзо национальный жылбүлөрдөн бийик болор учурлу деп Лениннин үредүзин жартап айдып берер керек.

Лекцияда, докладта, үредү өткүрерде улустын мате-

риальный ла духовный керексигенин канча ла кирези толо јеткилдеери керегинде партиянын өткүрип турган политиказын јартап тура, јангыс ла материальный јанын алып, улустын общественный, социальный јеткилделип турганын чокум айтпай турганыста, бис партийностьтын некелтезин бүдүрбей јадыс. Онын учун ненин учун автомашина, мотоцикл садып аларга күч, кебистер ле өскө дө баалу немелер садуда ненин учун ас деген сурактар көп келип јат.

Јадын-јүрүмнин материальный аргаларын јарандыра-ры керегинде көп куучындайла, иштин арбынын бийиктедери керегинде уч-баш айдып турганыста, бис классовость јанынан ленинский ээжилерди бузып јадыс. Ненин учун дезе ишмекчи кижии бойынын јөөжөзин көптөдөрин кичееп, ачапсырай берзе, бойынын классынын јолынан туура чыгып јат.

Биске, пропагандисттерге, јангыс бойына тартынар кылыктын јаманын, јартаар ой јеткен. Андый јангыс бойы јаар тартынар керек кижинин моральный кеберин үрөп јат. Коммунистический обществонын «кажы ла кижиден — чыдалы јеткенче, кажы ла кижиге — керексигениче» деген лозунгын бис јетире јартабай, кезикте јастыра айдып берип јадыс. Онын учун коммунизмнин өрө айдылган лозунгынын јангыс ла экинчи бөлүгин алала, эртен ле мени керексигениче јеткилде деер күүндү. Андый нөкөр лекторго «коммунизм тужында он пианино аларга јараар ба?» деп записка ийер. Ого он пианино не керек?

Бистин, пропагандист улустын, алдында јангы задача-лар туруп јат. Олордын бирүзи — јангыс ла бойына тартынар, байыыр деген амадулу күүн-сагышла тартыжары. Бу керектин бир јаны. Је мында төс учурлузы — улустын некелтелерин, материальный, анчадала социальный, общественный некелтелерин: улустын билгирлер, эстетический јанынан керексинерин чын јолго тургузары ла өскө-зи де болуп јат.

Бис албаты-калык ортодо газеттерге ле журналдарга бичидер иш өткүрип турганыста бис улуска күнүн сайын газеттер кычырар күүндү болор эдип билерге болу-жып жадыс.

Духовный некелтези бийик, культурный кижини, культу-разы жабыс улуска көрө, материальный жөөжөгө ачанаты-бас болот, культуразы ас улус десе көп сабазында жагыс-ла бойына жөөжө жөөрине үкүстеп албаданар боло берет.

Бис Улу Лениннин жүргөн жүрүмүнөн жаткан жадыны-нан качан да болзо жозок алар учурлу! Лениннин Кремльдеги квартиразы чындык коммунист сүрөөн бийик культуралу кижинин жүрүмүн көргүзөт. Ого обществен-ный керектер, жылбулар неден де бийик болгон.

Пропагандист жаантайын улусла иштеп, оларды иш-те де, айыл-журтында да жакшы билер учурлу. Албаты-калыктын ортодо бистин партиянын политикасын жар-тап бергени ажыра пропагандист коммунизмди бүдүрө-төн жагы кижини үредип, оны идейный бийик, партий-ный, классовый ээжилерге тазыктырат.

М. РОДЬКИН.

КИПРДЕГИ АЙАЛГА

Кипр — Средиземный талайдын күнчыгыш жанында, Турциянын жеринен 100 километр кире ыраакта жаткан ортолыктагы госуларство. Анда 639 мун улус журтап жат, олардын 80 проценти гректер, 18 проценти турктар. Көп жылдардын туркунына өткүргөн тартыжунун шылтузында 1960 жылда Кипр бойын республика деп жарлаган. Кипр республиканын президентине архиепископ Макариос тудулган.

Лиит госуларство кыска өйдин туркунына өндөнө берген. Ол кандый да политический ле военный биригүлерге кирбеске турганы керегинде жарлаган кийнинде онын тоомжызы там тынгыган. 1960 жылда сентябрь айда Кипрди ООН-нын членине алган.

Бу ортолык Средиземный талайда ла Жуук Күнчыгышта стратегический жанынан эптү жерде жаткан учун империалисттер оны колына аларга жаантайын умзанып туратандар.

1963 жылдын учында НАТО-го кирип турган бир кезек госуларстволордын сайгактажынан улам Кипрде гректердин ле турктардын ортозында адыш башталган. Ле Кипрде кызаланду айалга төзөйлө, онын башкарузын антарар деп империалисттердин амадаганы ол тушта бүтпеген. Мындый кызаланду айалгада патриотический ийде-күчтер Макариостын башкарузын күреелей там тыгыда бириккен. Жеткер жок болорынын Совединин жөбиле ортолыкка ООН-нын черүзи ийилген.

Ле Кипрдин өштүлери каршулу керектерин токтотпогондор. Грециянын военный хунтазы Кипр республика-

нын ич керектерине јаантайын кирижип, андагы башкарууны антарар пландар тургузып турган. Кара амадузына једерге, Грециянын хунтазы Кипрде јажытту иштеп турган «ЭОКА» деп военный организацияны тузаланган. 1967 јылда июнь айда «Астрапи» («Јалкын») деп план бары јарталган. Бу план аайынча Гривас («ЭОКА-нын» ол туштагы башчызы) Кипрде јанды антарала, Грециядагыдый јан-ээжи тургузып, Кипрди албанла Грецияга кожуп алар учурлу болгон.

1970 јылда президент Макариосты өлтүрерге ченешкендер.

1972 ј. февраль айда Грециянын башкарузы Кипрде башкаруда солынталар эдип, башкаруга Гривасты ла Грецияга јарамыкту өскө дө бир кезек улусты кийдирзин, Кипр керегинде сурактарды аайлаарында Греция башкараачы учурлу болорына јөпсинзин деп, Макариоско кезем некелте эткен. Је ончо бу некелтелерди Кипрдин албатызынын көп сабазы јаратпаган.

Телекейлик империализмнин каршулу кылыктары быјыл 15 июльда Кипрдеги јан-башкаруны јуу-јепселдин болужыла антарганыла божогон. Кипрдин 12 мун черүлү национальный гвардиязын 650 греческий офицерлер башкарып турган. Бу офицерлер национальный гвардияны түймеенге көдүргөн. Олорго јаантайын Кипрде турган 950 греческий солдаттар болушкан. Афиныдан Кипр јаар үзеери 300 јуучыл аткарылган. Түймеечилерде танктар, артиллерия, јуучыл керептер бар болгон. Олорго удурлажа јүк ле јенил мылтыкту 5500 полицейскийлер јуулажар аргалу болгон. Түймеечилер радиостанцияны, почтаны телеграфты, аэропортты колго алала, башкару учун турушкандарды кату кыйнай бергендер.

Башкаруны антарган түймеен Средиземный талайдын күнчыгыш јанындагы јерлерде айалганы сүреен катуландырып ийген. 20 июльда Турциянын черүлери ортолыкка једеле, Никозияга (Кипрдин төс городына) десант түжүргөн. Бис турк јонды корулаарга, Кипрдин

кемнен де камааны јок болорын ла закон аайынча тудулган башкарузын орныктырарга јуулажып турус деп, Турциянын премьер-министри айткан.

Турциянын черүлеринин ле ортолыктагы түймеечилердин ортозында канду јуу-согуштар башталган. Ортолыктын јанына США-нын ла Англиянын јуучыл керептери јууктап келген. Айалга там катуланган.

Кипрде мындый керектер башталган ла күнде Советский башкару Грециянын военщиназынын агрессивный кылыктарын јаратпай турганы керегинде угузу эделе, Кипрдин закон аайынча тудулган башкарузын түрген орныктырарына, Грециянын черүлерин ортолыктан ырадарына, Кипр республиканын кемнен де камааны јок болорын ла суверенитедин корып аларына керектү иштерди бүдүрерин некеген. Советский делегация ООН-нын Јеткер Јок болорынын Совединде јаан иш өткүрген.

20 июльда јуу-согуштарды токтодоры керегинде јөптөжү тургузылган, 22 июльда ол јөптөжүни бүдүрери башталган. Грециянын, Турциянын, Англиянын тыш керектеринин министрлери Женевада туштажу-куучындар баштаган.

Греческий военный хунтанын бу мындый каршулу кылыктарынан улам Грециянын бойында политический кызалан тыныган. «Кара полковниктер» амадулары бүтпей калганын билеле, ороонды башкарарын гражданский улустын колына табыштырган. К. Караманлиске башкарткан јангы башкару алдындагы јан тушта түрмелеткен политический улуска амнистия јарлаган, тыш јанындагы керектер аайынча министрди Женева јаар ийген, архиепископ Макариосты Кипр республиканын закон аайынча президенти деп көрүп турганын јарлаган.

Је Грециянын, Турциянын, Англиянын Женевада өткөн туштажу-куучындары туйукталып калган, кандый да јөптөжүге келбеген. Кипрде дезе јуу-согуштар база каттап башталган.

НАТО-нын башкараачылары түймеееннин болужыла једип албаган амадузына Женевадагы туштажу-куучындардын болужыла једерге иженгендер. Је олордын иженгени калас болды. Экинчи јанынан, 1960 јылдагы јөптөжү аайынча Англия, Греция ла Турция Кипрдин кемнен де камааны јок болорын јеткилдеер учурлу болгоны база калас куучын болуп калганы јарталды. Олор Кипрди табарудан коруулаардан болгой, бойлоры агрессорлор болуп калгандар. НАТО бойынын эки члени — Греция ла Турция — ортодо јуу-јепселдү тартыжу башталарын токтодып болбогонынан улам Греция НАТО-нын военный организациязынан чыгып турганы керегинде угускан. Је Греция бу биригүнинг политический организациязында артып јат.

Мынан көргөндө, НАТО деп биригүде сүрекей терен кызалан болуп јат. Онын болоры да јолду, ненин учун дезе бу биригү төзөлгөннен ала агрессивный организация болуп јат, онын бастыра ижи телекейде айалганы јымжадарына удурлажып јат.

Кипрде айалга эмдиге ле кату. Бу орооннын ичбойынын керектерине кирижерин токтодоры, өскө ороондордын черүлерин ончозын онон чыгарары, ортолыкта конституционный ээжини јеткилдеери керегинде Јеткер Јок болорынын Совединин 20 июльда јараткан јөбин кажы да јаны бүдүрбей јат. Турциянын черүзинен качып, айлы-јуртын таштап барган гректер аш-курсакка, кийимге јетпей, шыралап јат. Греция ла Турция дезе бой-бойлорын бурулап, туштажып куучындажарынан мойногылап јат.

Мындый айалгада Советский башкару база бир јаан учурлу угузу эткен. Бу угузуда ол Кипр керегинде суракты Јеткер Јок болорынын Совединин члендери, Турция, Греция, Кипр ле кандый да биригүге кожулбаган бир кезек ороондор турушкан конференцияда шүүжер керек деп шүүлте эткен. Бу шүүлтени көп ороондордын, ол

тоодо Грециянын, башкарулары јарадып турганы керегинде јетирүлер келип јат.

Кипрде айалга катуланганыла коштой Израильдин араб ороондорго тийижери база тынгыган. Мынан улам Јуук Күнчыгышта ла Средиземный талайдын күнчыгыш бөлүгинде јаан јеткерлү керектер башталгадый чочыду боло берди.

Советский Союз Кипрдеги керектерди амыр-энчү аргалардын болужыла аайлаары учун тартыжып, бу ортолыктан өскө ороондордын черүлерин чыгарары, Кипрдин турк та, грек те албатыларына амыр-энчү јуртаар арга берери учун, олардын кемнен де камааны јок госу-дарствозын орныктырары учун јана баспастан туруш-кан да, туружып та јат.

В. КАТАЕВ.

Кычыраачылардын сурактарына каруу

«УОТЕРГЕЙСКИЙ КЕРЕК»

США-нын президентине Никсонго «Уотергейский керектен» улам ижинен чыгарга келишкен. «Уотергейский керек» дегени не, онын учурын жартап берзин деп, көп кычыраачылар сурап јат.

Бу суракка карууны КПСС-тин Горно-Алтайский обкомынын лекторский группазынын јааны С. М. Николаев берип јат.

Калганчы өйлөрдө США-да «уотергейский керек» керегинде көп куучын, јаан тал-табыш болуп јат. «Уотергейт» дегенин суудагы каалга, шлюз деп көчүрерге јараар. Уотергейт деп Вашингтондогы јаан отель ле андагы бай американецтердин квартиралары адалып јат. США-нын демократический партиязынын штаб-квартиразы база бу ок турада.

1972 јылда, США-нын президентин тудар выборлор болорын јарлаган тушта, демократический партия президентке кандидат эдип Макговернди, республиканский партия дезе Р. Никсонды көстөгөн. Партиялар ортодо бойлорынын кандидаттары учун јаан тартыжу башталган.

Избирательный кампания кидим өдүп турган өйдө, 1972 ј. 17 июньда, республиканецтер улустын куучындашканын туйказынан угарга демократический партиянын штаб-квартиразына аңылу аппаратура тургузарга улус ийгендер. Түнде демократтардын штаб-квартиразына кирген беш кижини полицейскийлер тудуп алган. Удабай бу керекте турушкан база үч кижини арестовать эткен. Бу улус биске республиканский партиянын выборлор өткүрерге тудулган комиссиязы демократический

партиянын жаман адын чыгаргадый материалдар жуур
жакылта берген деп айдышкан.

Бир кезек ойго бу учурал керегинде тал-табыш ток-
топ калган. Выборлор откон. Никсон избирательдердин
коп саба унин алып, президентке тудулган. Же база бир
эмеш ой откон кийинде, демократтар бу суракты ойто
кодургендер. Демократтардын башкараачылары респуб-
ликанецтерди жаргыга береле, конгрессте, жаргыда, прес-
сада республиканецтерле тартыжузында «уотергейский
керекти» тыгыда тузаланарын баштагандар.

Демократтар Никсонды бу керекти коскорорына
буудак эткен, бу керекке киришкен жаан жамылу респуб-
ликанецтердин адаанын алып, оларды актаарга ченешкен
деп бурулагандар. Оны анайда ок колындагы жанды
жастыра тузаланган ла окко до закондорды бускан деп
бурулагандар. Ого узеери, ороондо кату экономический
айалга тозолгонинде: ишжоктордын тоозы коптогонинде,
энергетический кызалан тыгыганында, аш-курсактын
баазы кодурилгенинде Никсон база бурулу дешкендер.

Уотергейле колбулу кичинек керекти анайда копчит-
килеп, жаан тал-табыш кодургилеерде, США-нын 37-чи
президентине арга жокто ижинен чыгарга келишкен.

США-нын президенти солынганы телекейдеги айал-
гага кандый камаанын жетиргей не, США-нын тышжа-
нындагы политиказы мынан ары кандый болгой не деген
сурактар ончо улусты жылбиркедип жат.

Озо ло баштап мындый керекти ажаруга алар керек.
Коп айлардын туркунына «уотергейский керекле» кол-
бой жаан тал-табыш болордо, американский политиктер-
дин кемизи де айалганы жымжадар ууламжылар ла Моск-
вада туштажу-куучындар откургени учун Никсонды бу-
рулабаган. Ненин учун дезе мындый ууламжыны телекей-
дин ончо ороондорынын, ол тоодо США-нын да, ак-чек
санаалу улустары жарадып жат. Онызын ажаруга албаска
болбос.

Американын жаңы президенти — Джеральд Фордтын

баштапкы айткан куучындарынан бодозо, Вашингтон Никсоннын баштаган ууламжызын кубултпаска турган деп билдирет. Джеральд Форд вице-президент болор тушта Советский Союзла колбуларды элбедер жанынан иштерди жаантайын жарадып туратан. Президент болуп алала, ол бу иштерди көндүктирерине камаанын жетирерине иженер керек.

БАЖАЛЫКТАР.

Кадрларды идеяный тазыктырарынын кемин бийиктедер	1
Баштамы парторганизацияларда отчеттор ло выборлор	11
Итогтор ло задачалар	17
Малчылар ортодо политико-массовый ла культурно-просветительный иштер	23
Тоомжылу специалист ле агитатор	29
Партийность — КПСС-тин пропагандазынын тос ээжизи	34
Кипрдеги айалга	40
«Уотергейский керек»	45

БЛОКНОТ АГИТАТОРА

Редакционная коллегия

Подписано к печати 17/IX-74 г. формат 70×108 1/32. Уч.-изд. л. 1,96. Усл. п. л. 2,1. Заказ 3081. Тираж 1055 экз.
Цена 4 коп. АН 13369.

Горно-Алтайское отделение Алтайского книжного издательства, г. Горно-Алтайск, пр. Коммунистический, 44. Горно-Алтайская типография, пр. Коммунистический, 27.

4 акча